

Helsingin kaupunki

Yhteenvetoraportti vuoden 2023 tilintarkastuksesta

KPMG Oy Ab

26.04.2024

Raportin sivumäärä 11

Sisällysluettelo

1	Tilintarkastuksen toteuttaminen	2
2	Yhteenveto	3
2.1	Konsernivalvonta	3
2.2	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	4
3	Kaupungin ja kaupunkikonsernin tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja liitetiedot	5
3.1	Koko Helsinki - konserni	5
4	Kaupungin toimintakertomus	7
4.1	Talousarvion toteutuminen – koko Helsinki	8
4.2	Talousarvion toteutuminen - sotepe-Helsinki	9
5	Tytäryhteisöt	10
6	Liikelaitokset ja rahastot	10
7	Hallinto	11

1 Tilintarkastuksen toteuttaminen

Tilintarkastus on toteutettu julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti sekä tarkastuslautakunnalle esitetyn vuodet 2023-2024 kattavan tarkastussuunnitelman ja vuoden 2023 työohjelman mukaisesti. Tilintarkastuksen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettu huomioon olennaisuus ja suhteellinen riski.

Päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Jorma Nurkkala ja varatilintarkastajana JHT, KHT Juha Huuskonen. Tarkastusaluevastuullisina tilintarkastajina ovat toimineet KHT Pepe Tamminen, KHT Mikko Laitinen, JHT, KHT Päivi Rintala ja JHT, HT Kirsi Sova. Hankkeisiin liittyneet rahoittajien edellyttämät erilliset tarkastukset on koordinoinut JHT, HT Tuomas Koskiniemi. Tarkastusten suorittamiseen on osallistunut lisäksi avustavia tarkastajia ja tietojärjestelmätarkastaja. Tilintarkastuksen tukena on lisäksi toiminut muita KPMG:n asiantuntijoita.

Tilintarkastus on tehty yhteistyössä tarkastusviraston tarkastajien kanssa. Tarkastusvirasto on omista osuuksistaan laatinut kohdekohtaiset suunnitelmat ja tarkastusmuistiot. Olemme perehtyneet ja kommentoineet suunnitelmia ja käyneet yhdessä tarkastusviraston kanssa läpi keskeiset todetut tarkastushavainnot. Tarkastusviraston rooli on aiempien vuosien tapaan ollut merkittävä. Olemme perehtyneet sisäisen tarkastuksen vuoden 2023 raportteihin.

Tilikauden aikaisesta tarkastuksesta on laadittu kaksi väliraporttia, jotka on tarkastuslautakunnan lisäksi annettu tiedoksi kaupungin johdolle ja muille vastuuhenkilöille. Erilliset raportit on laadittu työohjelman mukaisesti toimialojen ja suurimpien tytäryhtiöiden samoin kuin liikelaitosten tilintarkastuksista. Tarkastuslautakunnan laatimaan vuotta 2023 koskevaan arviointikertomukseen on perehdytty. Aiempien vuosien tapaan arviointikertomus sisältää aiemmin annettujen arvioinnin suositusten vaikuttavuuden arvioinnin. Suositusten mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty valtaosaan annetuista suosituksista. Arviointikohteiden mukaan pääosalla suosituksista on koettu olevan positiivisia vaikutuksia toimintaan.

Tilikauden päättymisen jälkeen on tarkastettu kaupungin tilinpäätöskokonaisuus konsernitilinpäätöksineen sisältäen myös liikelaitosten ja rahastojen tilinpäätökset. Vuoden 2023 tilinpäätöskokonaisuus on poikkeuksellinen aikaisempiin vuosiin verrattuna, koska se sisältää hyvinvointialueuudistuksen vuoksi tilinpäätökset konsernitilinpäätöksineen kunta-Helsingistä, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialasta (myöhemmin tässä raportissa sotepe-Helsinki) sekä koko Helsingin kaupungista.

KPMG on tarkastanut valtaosan tytäryhteisöjen tilinpäätöksistä. Yhtiökokousten tekemien päätösten mukaisesti muut tilintarkastustoimistot ovat vastanneet osasta tytäryhtiöiden tilintarkastuksista ja olemme perehtyneet heidän raportointiinsa.

2 Yhteenveto

Suorittamiemme tarkastustoimenpiteiden perusteella voimme yhteenvetona todeta, että Helsingin kaupungin vuoden 2023 tilinpäätöskokonaisuus konsernitilinpäätöksineen ja erillisine tilinpäätöksineen on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätöskokonaisuus antaa oikean ja riittävän kuvan kaupunkikonsernien ja kaupungin vuoden 2023 tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta. Toimintakertomukset ja tilinpäätösten liitetiedot sisältävät niitä koskevien säännösten mukaiset tiedot olennaisilta osin.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat tarkastetuilta osin oikeita. Kaupungin hallintoa on tarkastetuilta osin hoidettu kuntalain, hyvinvointialueita koskevain lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, emmekä ole todenneet olennaisia puutteita kaupungin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan tai konsernivalvonnan järjestämisessä.

2.1 Konsernivalvonta

Kaupungin järjestämässä tytä- ja osakkuusyhtiöitä koskevassa omistajaohjauksessa on käsityksemme mukaan huolehdittu siitä, että yhtiöiden toiminnassa on otettu huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus. Konserniohjeessa on annettu tarpeelliset määräykset omistajaohjauksen toteuttamiseksi. Kaupunkistrategian toteutumista on mielestämme asianmukaisella tavalla arvioitu ja seurattu myös osana tytäryhteisöjen konserniohjausta.

Konserniohjeen mukaan kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää kaupungin kannan kaupunkikonsernin kannalta taloudellisesta merkittävässä ja periaatteellisesti laajakantoisissa asioissa. Muissa asioissa kaupungin kannan antaa pormestari tai asianomainen apulaispormestari, kansliapäällikkö taikka kaupunginkanslian konserniohjausyksikkö. Kaupungin kanta voidaan antaa myös yhtiökokouksen tai osakkeenomistajan päätöksellä.

Ennakkokantamenettely on toteutettu havaintojemme mukaan pääosin kaupunginhallituksen konsernijaoksen tekemillä johdon kuulemisilla ja kansliapäällikön tekemillä viranhaltijapäätöksillä. Suositeltavaa on dokumentoida ennakkokantaan liittyvät päätökset myös asianmukaisen toimielimen pöytäkirjoihin konserniohjeen mukaisesti.

Toimintakertomuksen mukaan tytäryhteisökohtaisissa omistajastrategioissa määritellyt pidemmän aikavälin tavoitteet ovat korvanneet vuodesta 2022 lähtien talousarviovalmistelun yhteydessä aiemmin erikseen vuosittain määritellyt kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet sekä konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet. Vuoden 2024 talousarviossa keskeisimmille konserniyhteisöille on vahvistettu omistajastrategioiden mukaiset tavoitteet. Mielestämme tehty muutos palvelee kuntalain mukaista valtuuston budjettivallan toteutumista aiempaa selkeämmin.

2.2 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti. Edellisvuonna käyttöön otetun palkanmaksujärjestelmän virhetilanteet on havaintojemme mukaan saatu vakautettua. Sen sijaan palkanmaksujärjestelmän tietojen kuukausittaista täsmäytystä pääkirjanpitoon ei ole saatu tuloslaskelmatilien osalta vielä toimimaan.

- *Suosittelimme, että palkanmaksujärjestelmän tiedot täsmäytetään kuukausittain kirjanpidon tuloslaskelmatilien kanssa.*
- *Suosittelimme arviomaan olisiko palkkakirjanpidon ja pääkirjanpidon välillä mahdollista tehdä kumulatiivista maksettujen palkkojen täsmäytystä.*

Helsingin kaupungissa on käytössä Apotti-potilastietojärjestelmä, jonka tietoihin myös asiakaslaskutus osittain perustuu. Totesimme edellisen tilikauden aikana puutteita laskutuksen täydellisyyden sekä laskutusviiveiden seurannassa. Toimenpiteisiin on ryhdytty, mutta toimet olivat osin kesken.

- *Apotti-järjestelmän tietoihin perustuvan laskutuksen täydellisyyden ja ajantasaisuuden seurantaan tulee edelleen kiinnittää huomiota.*

Rakennuttajapalkkioiden tarkastuksessa oli tullut kaupungin omissa selvityksissä esille, että kaupungin laskuttamien rakennuttajapalkkioiden jaksotuksissa on ollut virheitä, eikä tuloutuksessa ole noudatettu yhdenmukaisia kirjaamisperiaatteita. Toimiala on tarkastuksen jälkeen ryhtynyt toimenpiteisiin jaksotusperiaatteiden läpikäymiseksi. Jaksotusperiaate on täsmennetty ja tilinpäätökseen on tehty edellisvuosia koskeva 51 miljoonan euron kirjaus edellisten tilikausien ylijäämään.

- *Tuloutus- ja oikaisukirjaukset suhteessa ARA:n päätöksiin on tarpeen vielä täsmentää alkaneella tilikaudella.*

Kaksi vuotta sitten käyttöön otetussa P2P-ostolaskujen kierrätysjärjestelmässä on ominaisuus, joka rajaa raporttien laajuuden enintään 5000 laskuun kerralla. Saamamme tiedon mukaan laajuus on lisätty alkaneen vuoden puolella 10000 laskuun. Tilintarkastuksen ja tarkastusviraston työn kannalta myös kasvatettu laajuus vaikeuttaa kattavan tarkastuksen suorittamista mm. tilinpäätöksen ostojen katkon osalta sekä tilikauden aikaisten ostolaskutarkastusten osalta.

- *Raportointiominaisuus tulee korjata tehokkaan tarkastamisen mahdollistamiseksi.*

Aiempien vuosien tapaan kehittämistarpeita on kaupungin taloushallinnon hoidossa kuten palkanlaskenta, kirjanpidon dokumentaatio, samoin kuin mm. käyttöomaisuuden hallinta ja irtaimistojen seurannan järjestelyt. Muistiotositteiden ja tase-erittelyjen osalta kehitystä on tapahtunut viime vuosien aikana.

Ottaen huomioon tilintarkastushavainnot mukaan lukien tarkastusviraston tekemän työn ja heidän raportointinsa ja myös sisäisen tarkastuksen tekemät havainnot, kiinnitämme

huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin, missä kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia on todettu myös aiempina vuosina ja niistä on myös raportoitu vastuutahoille:

- Hankintatoiminnassa tulee huolehtia kaupungin sisäisen ohjeistuksen mukaan siitä, että laskut perustuvat niitä koskeviin sopimuksiin ja muuhun dokumentaatioon. Laskujen yhteys dokumentteihin tulisi pystyä todentamaan myös jälkikäteen.
- Huomiota tulee edelleen kiinnittää kilpailutusten kattavuuden varmistamiseen ja hankintalainsäädännön muutoseikkojen huolelliseen noudattamiseen koko kaupunkikonsernin tasolla. Yksittäisten suurten hankkeiden kustannusten hallintaan hankkeiden aikana tulee kiinnittää jatkuvasti huomiota.
- Kunta-Helsingin ja sotepe-Helsingin välille on syntynyt uuden rakenteen vuoksi runsaasti erilaisia sopimuksia ja keskinäisiä veloituksia. Sotepe-Helsingillä ei ole omia pankkitilejä ja rahaliikenne hoidetaan kunta-Helsingin toimesta kunta-Helsingin pankkitilien kautta hyödyntäen nk. kirjanpidon yhdistylejä.
 - *Suosittelimme, että sotepe-Helsingin kulujen ja rahoituksen omaa seurantaa täsmennetään edelleen.*

Suurten investointihankkeiden riskienhallintaan ja budjettiseurantaan, myös hankkeiden kuluessa, on edelleen tarpeen kiinnittää huomiota. Riskienhallinnan ja riskien arvioinnin merkitys korostuu mielestämme jo kaavoitusvaiheessa ja tietojärjestelmähankkeiden osalta määrittelyvaiheessa.

Sisäinen tarkastus on vuoden 2023 aikana tehnyt lukuisia tarkastuksia. Raporteissa on todettu sisäisen valvonnan kehittämistarpeita.

Nykyisen käytössä olevassa SAP R 3 kirjanpito- ja toiminnanohjausjärjestelmässä on kirjanpidon kirjausketjun aukottomuuteen liittyviä seikkoja (esim. ulkoisen tuloslaskelman johtaminen tositetasoiseen pääkirja-aineistoon on varsin työlästä), jotka ovat tarpeen parantaa ohjelmiston seuraavassa versiossa.

3 Kaupungin ja kaupunkikonsernin tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja liitetiedot

3.1 Koko Helsinki - konserni

Tilikauden 2023 tilinpäätös sisältää uuden rakenteen mukaisesti tilinpäätökset konsernitiilinpäätöksineen kunta-Helsingistä, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialasta sekä koko Helsingin kaupungista. Tilinpäätöslaskelmat ovat vertailukelpoisia koko Helsingin osalta. Talousarvio on laadittu erikseen kunta-Helsingin ja sotepe-Helsingin osalta.

Tarkastushavaintojen perusteella koko kaupungin konsernin ja koko kaupungin tulos ja sen muodostuminen on olennaisilta osiltaan looginen myös tilikauden aikaisiin ja aikaisempien vuosien havaintoihin nähden. Sen sijaan kunta-Helsinki konsernin ja

sotepe-Helsinki konsernin tuloksen analysointi on rajallista koska konsernitilinpäätökset laadittiin nyt ensimmäistä kertaa.

Yleisellä talouden epävarmuudella saattaa olla merkittäviä välillisiä ja välittömiä vaikutuksia Helsingin kaupunkikonsernin taloudelliseen tilanteeseen jatkossa.

Koko Helsingin konsernin tilikauden tulos oli 457 miljoonaa euroa ja oli 6 miljoonaa euroa vuoden 2022 tulosta korkeampi. Verotulot, valtionosuudet ja valtion rahoitus kasvoivat 352 miljoonaa euroa. Verotulojen kasvuun, arviolta 222 miljoonaa euroa, vaikutti vuoden 2022 korkeammalla veroprosentilla ja jako-osuuksilla tilitetyt kunnallis- ja yhteisöverot, niin sanotut verohännät. Vaikutus poistuu vuodesta 2024 eteenpäin.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista oli 59,6 prosenttia, kun suhde edellisenä vuonna oli 61,2 prosenttia. Toimintakate heikkeni 212 miljoonaa euroa lähinnä toimintakulujen kasvun takia (3,0 prosenttia).

Likvidien varojen määrä aleni 0,2 miljardilla eurolla johtuen edellisvuoden lopussa ennakkoon saadusta sotepe-Helsinkiin kohdistuneesta 0,2 miljardin euron valtion rahoituksesta. Rahavarojen määrä vuoden lopussa oli noin 1,6 miljardia euroa. Investointimenot vähenivät 0,4 miljardilla eurolla ja olivat noin 2,3 miljardia euroa. Toiminnan rahavirralla ei kyetty kokonaan kattamaan nettomääräisiä investointimenoja vaan korollisten velkojen määrä kasvoi 0,9 miljardilla eurolla (edellisenä vuonna 0,6 miljardilla eurolla). Konsernin taserakenteessa ei kokonaisuutena vuoden 2023 aikana tapahtunut olennaisia muutoksia. Konsernin omavaraisuusaste on 58,7 prosenttia oman pääoman ollessa noin 14,1 miljardia euroa (13,7 miljardia euroa).

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty kaikki konserniyhtiöt ja -säätiöt sekä kaikki jäsenkuntayhtymät ja osakkuusyhtiöt lukuun ottamatta pienempiä osakkuusyhtiötä, joiden yhdistämättä jättämisellä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

— *Konserniyhdistelyjen osalta suosittelemme, että Laakson Sairaala Oy:n tietojen yhdistelyä konsernitilinpäätökseen täsmennetään ja että konserniyhtiöiden omistusosuuksien muutosten käsittelyä konserniyhdistelyissä täsmennetään.*

Konsernin omavaraisuusaste on hyvällä tasolla. Rahoitusasema oli tilinpäätöshetkellä turvallinen. Vuoden 2024 talousarvioon ja sen mukaiseen rahoitusennusteen sisältyy epävarmuutta johtuen tulevasta valtion rahoituksesta, verotulojen määrästä ja yleisestä kansantalouden epävarmuudesta. Korostamme rahoitussuunnittelun merkitystä lyhyellä ja pitemmällä aikavälillä.

Kaupungin antolainakannassa ei ollut tilikaudella merkittäviä muutoksia. Kiinnitimme huomiota siihen, että annettujen takausten määrä on tilikauden aikana kasvanut 324 miljoonalla eurolla 942 miljoonaan euroon. Takausriskiä on tarpeen seurata jatkuvasti ja ottaa huomioon kuntalain 129 §:n säännökset.

Konsernitilinpäätös sisältää pääosin kaupungin maa-alueisiin kohdistuvia arvonkorotuksia 1,8 miljardia euroa. Kirjanpitosäännösten mukaan arvonkorotusten perusteet tulisi vuosittain dokumentoida.

— *Suosittelimme, että arvonkorotusten perusteet ja dokumentaatio käydään läpi ja että arvonkorotukset puretaan tarvittaessa.*

Oikeudenkäynneistä ja viranomaismenettelyistä on liitetiedoissa käsityksemme mukaan annettu asianmukaiset selostukset. Helsingin Bussiliikenne Oy ja Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy ovat maksaneet edellisvuonna kaupungille takaisin kiellettyä valtiontukea 59 miljoonaa euroa. Päätös ei ole vielä lainvoimainen, joten summaa ei ole kirjattu kirjanpitoon tuotoksi.

Kaupungilla on oma eläkesääntö ja siihen liittyvä taseen pakollinen varaus on 59 miljoonaa euroa ja kasvoi tilikauden aikana 4 miljoonaa euroa eläkevastuulaskelmien päivittämisen seurauksena. Pakollisena varauksena on kirjattu HUS:in kertyneestä alijäämästä Helsingin omistus osuutta vastaava osuus 40 miljoonaa euroa. Ympäristövarauksia sisältyy ainoastaan konserniyhteisöjen kautta konsernitilinpäätökseen 24 miljoonaa euroa

— *Suosittelimme kiinnittämään edelleen huomiota pakollisten varausten laskentaperiaatteisiin mukaan lukien mm. ympäristövastuut ja niistä esitettävät liitetiedot.*

Konsernin tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja liitetiedot on laadittu niitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Liitetietoihin jäi joitain virheitä, jotka eivät ole kokonaisuuden kannalta merkittäviä. Emme ole todenneet olennaista huomautettavaa tulojen tai menojen jaksottamisessa, tase-erien täsmäyttämisessä tai rahoituslaskelman ja liitetietojen lukujen johtamisessa. Tulojen ja menojen jaksottaminen tilinpäätöksissä on viime vuosien aikana tarkentunut merkittävästi verrattujana aiempiin vuosiin.

Vuoden 2023 intressitaholiiketoimissa ei ole olennaisia volyymimuutoksia verrattuna edelliseen vuoteen. Kyseessä ovat kaupungin liiketoimet tytäryhtiöiden ja säätiöiden kanssa. Osakkuusyritysten kanssa tehdyt liiketoimet on vuoden 2022 tapaan katsottu Helsingin kaupungin näkökulmasta epäolennaisiksi. Lisäksi liitetiedoissa on todettu edellisen vuoden tilinpäätöksen tapaan, että kaupungin johtavilta viranhaltijoilta ja luottamushenkilöiltä saatujen tietojen mukaan heillä ei ole ollut intressitaholiiketoimia Helsingin kaupungin kanssa.

Kaupunginhallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä on kuntalain mukainen.

4 Kaupungin toimintakertomus

Talousarvion toteutumista ja toimintakertomuksia koskevissa tiedoissa on käsityksemme mukaan asianmukaisella tavalla selostettu kaupungin, kunta-Helsingin, sotepe-Helsingin ja niiden konsernien vuoden 2023 aikaisia tapahtumia mukaan lukien pormestarin

katsaus, olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa, konsernivalvonta, riskienhallinta sekä kuntakonsernin ja kaupungin toiminta ja talous.

Toimintakertomukseen on jäänyt joitain virheitä, jotka eivät ole kokonaisuuden kannalta olennaisia. Kokonaisuutena tekstiosat ovat asianmukaisesti laadittuja. Toimintakertomuksissa on arvioitu hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksia kaupungin talouteen.

4.1 Talousarvion toteutuminen – koko Helsinki

Koko Helsingin sitovista toiminnan tavoitteista toteutui 58 % (edellisvuosi 42 %). Merkittävälle osalle tytäryhteisöjä ei asetettu talousarviossa kaupunginvaltuustolle raportoitavia tavoitteita edellisvuoden tapaan. Vuoden 2024 talousarviossa tavoitteet on määriteltä keskeisimmille tytäryhteisöille.

Vuoden 2023 talousarvion käyttötalousosassa oli yhteensä 26 sitovaa määrärahaa tai toimintakatetta. Niistä 17 eli 66 prosenttia toteutui joko budjetoidun mukaisena tai budjetoitua paremmin. Yhdeksän sitovaa määrärahaa joko ylitti menonsa tai alitti toimintakatteensa. Alitettujen tavoitteiden osalta kaupunginvaltuusto on myöntänyt asianmukaiset ylitysoikeudet tilikaudella tai tilinpäätöshetken jälkeen. Kaupungin toimintatulot toteutuivat edellisvuoden tapaan talousarviota korkeampina samoin kuin toimintamenot. Taustalla olevia syitä on asianmukaisella tavalla selostettu käyttötalouden toteutumisosioissa.

Kaupungin tilikauden tulos oli 466 miljoonaa euroa, joka on 119 miljoonaa euroa vuotta 2022 suurempi. Henkilöstökulut kasvoivat 5 prosenttia ja palveluostot kasvoivat 7 prosenttia. Palvelujen ostojen volyymin kasvu on ollut voimakasta viime vuosina. Nettorahoitustuotot kasvoivat 73 miljoonaa euroa johtuen siitä, että korkotason yleinen nousu vaikutti korkokuluihin viiveellä ja suhteessa vähäisemmin.

Kaupungin rahoitus- tai taseasemassa ei tapahtunut kokonaisuutena olennaisia muutoksia vuoden 2023 aikana. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 91 miljoonaa euroa positiivinen, kun se oli edellisenä vuonna 485 miljoonaa positiivinen. Syynä on lähinnä pysyvien vastaavien luovutustulojen määrä edellisvuonna 856 miljoonaa euroa. Luovutustuloja aiheutui edellisvuonna liikennelaitoksen yhtiöittämisestä.

Tuloslaskelmaosan (ulkoinen) tulot toteutuivat 69 miljoonaa euroa talousarviota korkeampina lähinnä sosiaali- ja terveystoimialasta johtuvista syistä. Menot toteutuivat 146 miljoonaa euroa suurempina lähinnä kunta-Helsingin budjettiylitysten takia. Yksittäisille talousarviolyityksille on valtuuston myöntämät ylitysluvat.

Koko kaupungin vuosikate riitti vuonna 2023 kattamaan suunnitelman mukaiset poistot. Vuosina 2024–2026 investointimenojen ennakoidaan ylittävän vuosikatteen merkittävästi, mikä johtaisi nettomääräisen velan kasvuun. Epävarmuutta tuloihin aiheuttaa edelleen meneillään oleva sota Ukrainassa ja talouden yleinen epävarmuus.

Rahoitusosan (ulkoinen) investointimenot toteutuivat 44 miljoonaa euroa talousarviota alhaisempina. Eri perusteilla myönnettyt ylitysoikeudet olivat noin 152 miljoonaa euroa.

Rahoitusosan vaikutus maksuvalmiuteen oli -267 miljoonaa euroa, johtuen lähinnä lyhytaikaisten saatavien ja velkojen muutoksista. Lainoja nostettiin noin 99 miljoonaa euroa talousarviota vähemmän. Investointimenot toteutuivat vajaat 44 miljoonaa euroa budjetoitua pienempinä. Toiminnan ja investointien rahavirta toteutui talousarviota suurempana 129 miljoonaa euroa.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty kunta-Helsingin keskeisimpien tunnuslukujen kehitys:

Kunta-Helsinki

(milj. euroa)	Talous-suunnitelma 2026	Talous-suunnitelma 2025	Talousarvio 2024	Toteutunut 2023	Talousarvio 2023
Vuosikate	612	583	585	815	786
Poistot	-387	-380	-373	-365	-363
Tilikauden tulos	226	202	212	437	424
Investointimenot	-1 075	-982	-1042	-849	-893

Taulukko: Kunta-Helsinki avainluvut

4.2 Talousarvion toteutuminen - sotepe-Helsinki

Sote-Helsingin osalta totesimme, että sitovana tavoitteen ollut toimintakate toteutui 10 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Henkilöstökulut ovat toteutuneet 42 miljoonaa euroa talousarviota alhaisempina ja palvelujen ostot kokonaisuudessaan peräti 183 miljoonaa euroa talousarviota suurempana. HUS-hyvinvointiyhtymän toteutunut maksuosuus sisältää palvelujen käytön suhteessa kirjatus 40 miljoonan euron suuruisen pakollisen varauksen vuoden 2023 alijäämän kattamiseen. Sotepe-Helsingin talousarvion jaotteluun henkilöstökulujen ja palvelusostojen välillä on tarpeen kiinnittää huomiota.

(milj. euroa)	Talous- suunnitelma 2026	Talous- suunnitelma 2025	Talousarvio 2024	Toteutunut 2023	Talousarvio 2023
Henkilöstö- kulut	-1 005	-1 011	-912	-837	-879
HUS maksuosuus	-839	-822	-811	-790	-767
Palvelujen ostot	-1 805	-1 790	-1 729	-1 696	-1 513
Valtion rahoitus	2 982	2 880	2 700	2 601	2 592
Vuosikate	31	31	11	40	13
Poistot	-16	-16	-16	-11	-16
Tilikauden tulos	15	15	-4	29	-3
Investointi- menot	-26	-16	-10	-13	-12

Taulukko: Sotepe-Helsinki avainluvut

5 Tytäryhteisöt

Tarkastamiemme tytäryhteisöjen vuoden 2023 tilinpäätökset ja toimintakertomukset on laadittu pääosin voimassa olevien säännösten mukaisesti. Yhteisöjen taloushallinnon sisäisessä valvonnassa ei ole todettu olennaisia kehittämiskohteita. Emme saaneet vielä käyttöömmä kaikkia muiden tilintarkastusyhtiöiden raportointeja konsernin tytäryhteisöjen tilintarkastuksista.

6 Liikelaitokset ja rahastot

Liikelaitosten ja rahastojen tilinpäätökset on laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti eikä niiden taloushallinnon sisäisen valvonnan järjestelyissä ole todettu olennaisia puutteita. Kilpailuttamisiin ja hankintalain noudattamiseen tulee kiinnittää jatkuvasti huomiota myös liikelaitoksissa.

7 Hallinto

Tilintarkastuksessa on perehdytty kaupunginvaltuuston ja -hallituksen tekemiin päätöksiin ja seurattu kaupungin toimialojen ja liikelaitosten päätösten toteuttamista. Tarkastusviraston laatimat raportit on annettu tiedoksi tarkastuskohteille. Kaupungin hallintoa on käsityksemme mukaan kokonaisuutena hoidettu kuntalain, hyvinvointialueita koskevain lain ja valtuuston tekemien päätösten mukaisesti.

Kilpailulainsäädännön näkökulmasta teimme huomion, että työterveyshuollon kilpailutus oli tilikauden päättyessä edelleen kesken. Tilinpäätöspäivän jälkeisenä tapahtumana totesimme, että asiaan liittyvä hankintapäätös on tehty huhtikuussa 2024.

Helsinki 26. huhtikuuta 2024

KPMG Oy Ab

Jorma Nurkkala
JHT, KHT

Juha Huuskonen
JHT, KHT

Jakelu:

Tarkastuslautakunta
Pormestari
Apulaispormestarit
Kaupunginvaltuusto
Kansliapäällikkö
Kaupunginsihteerit
Toimialajohtajat
Palvelukokonaisuuksien johtajat
Rahoitusjohtaja
Talousarviopäällikkö
Tietohallintojohtaja
Viestintäjohtaja
Digitalisaatiojohtaja
Riskienhallinnan asiantuntija
Toimitusjohtajat
Talouspäälliköt
Hallintojohtajat
Hallintopäälliköt

Oikeuspalvelut
Sisäinen tarkastus
Tarkastusvirasto